

References:

Abdulla 2007: Abdulla B.Ağabala. *Kitabi-Dədə Qorqudda nitq etiketlərinin etnomifik poetikası dua, and, alqış-qarğış*. Bakı: Elm, 2007

Abdullayev 1999: Abdullayev K. *Mehdi. Sirriçində dastan və yaxud gizli Dədə Qorqud*. Bakı: Nəşrlər evi, 1999

Quliyev 1999: Quliyev Q. *Həsi. Dəliddən doğru xəbər*. Bakı: Mütərcim,1999

Kitabi-Dədə Qorqud1999: *Kitabi Dədə Qorqud dastanının 1300 illiyi Üzrə Dövlət Komissiyası*. Bakı: Yeni Nəşrlər Evi,1999

Sultanlı 1999: Sultanlı V.Soltan. *Kitabi-Dədə Qorqud Qorqud -1300; filoloji araşdırmalar IX kitab*. Bakı: M.Ə.Rəsulzadə adına Bakı Dövlət Universiteti, 1999

Sultanlı 1999: Sultanlı Ə.Abdulla. *Kitabi-Dədə Qorqud və qədim Yunan dastanları*. Bakı: Elm, 1999

Sultanlı 2008: Sultanlı Ə. *Abdulla. Antik ədəbiyyat tarixi*.Bakı:Nurlan, 2008

David Takidze

Georgia, Tbilisi

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Myth in Conrad's Novels: "The Heart of Darkness" and "The Nigger of the "Narcissus"

The subject of this paper is the analysis of myth in Conrad's two novels: "The Heart of Darkness" and "The Nigger of the "Narcissus".

Analysis has shown that, Kurtz, the hero of "The Heart of Darkness" is a parody of Aeneas, the main protagonist of Virgil's "Aeneid".

The importance of myth is hinted in the title of Conrad's novel "The Nigger of the "Narcissus". The ship where the action of the novel takes place is called Narcissus, a mythical figure from Ovid's "Metamorphoses".

The research has found that Conrad's use of myth as a literary method foreshadows the advent of modernism.

Key words: Conrad, Myth, Modernism, Virgil.

დავით ტაკიძე

საქართველო, თბილისი

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

მითოსი კონრადის რომანებში „წყვდიადის გული“ და „ნარცისის“ ნეგრი“

მითოსი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ლიტერატურაში მეოცე საუკუნის დასაწყისში მოდერნიზმის გაჩენასთან ერთად იძენს. ცნობილი მოდერნისტი პოეტი და ესეისტი თომას ელიოტი თავის ესეიში, „ულისე, წესრიგი და მითი“ წერს:

„მითის გამოყენებით, თანამედროვეობასა და ანტიკურობას შორის გამუდმებული პარალელებით მანიპულერებით, ბატონი ჯოისი მისდევს მეთოდს, რომელსაც სხვებმაც მის შემდეგ უნდა მისდიონ. ისინი არ იქნებიან მიმბაძველები, იმაზე მეტად ვიდრე მეცნიერი რომელიც იყენებს აინშტაინის აღმოჩენებს თავის დამოუკიდებელ კვლევაში. ეს არის უბრალოდ ხერხი მართვისა, წესრიგში მოყვანისა, ფორმისა და მნიშვნელობის მიცემისა იმ უზარმაზარ ამაოების პანორამისთვის და ანარქიისთვის, რაც გახლავთ თანამედროვე ისტორია“ (ელიოტი 1950:25).¹

მართლაც, ასეთ მეთოდს ჩვენ აღმოვაჩინთ ჯეიმს ჯოისის „ულისეში“, სადაც ამ ნაწარმოების ერთ-ერთ მთავარ სტრუქტურულ ნაწილს წარმოადგენს ჰომეროსის „ოდისეა“, რომელთანაც ალუზიების გამოყენებით ხდება ასოციაციური კავშირის დამყარება.

იმავე სტატიის ელიოტი ამბობს შემდეგს:

„ფსიქოლოგიამ (როგორც ასეთი, მიუხედავად იმისა ჩვენი დამოკიდებულება მისდამი კომიკურია თუ სერიოზული), ეთნოლოგიამ და „ოქროს ტოტმა“ ერთდროულად შესაძლებელი გახადა ის რაც რამოდენიმე წლის წინ შეუძლებელი იყო. ნარატიული მეთოდის ნაცვლად, ჩვენ ახლა შეგვიძლია გამოვიყენოთ მითოსის მეთოდი“ (ელიოტი 1950: 25).

მითოსის მეთოდის გამოყენებით მოდერნისტულ ლიტერატურაში ფაქტობრივად ირღვევა ისტორიციზმი, დიაქრონულობა და შესაძლებელი ხდება ლიტერატურულ ნაწარმოებთა კავშირი ასოციაციური ტექნიკის გამოყენებით. სადაც, თანამედროვე პერ-

1 თარგმანი ჩემია, სადაც სხვა მთარგმნელი არ არის მითითებული.

სონაჟი შეიძლება იყოს პაროდია ანტიკური პერსონაჟისა ან თანამედროვე სიუჟეტი ანტიკური სიუჟეტისა.

ასე მაგალითად, ფოლკნერის „ხმაური და მძვინვარება“ დატვირთულია ბიბლიური ალუზიებით და აქ ბიბლიური მითოსი ნაწარმოების ერთ-ერთ მთავარ ღერძს წარმოადგენს.

როგორც ვიცით მოდერნიზმის მთავარი პრინციპების ჩამოყალიბება და დამკვიდრება 1920-იან წლებში ხდება. ჯოისის „ულისე“ და ელიოტის „უნაყოფო მიწა“ 1922 წლით თარიღდება, ხოლო „ხმაური და მძვინვარება“ – 1929 წლით.

პოლონური წარმოშობის ბრიტანელი მწერლის ჯოზეფ კონრადის ნაწარმოებებში კი საგულისხმოა, რომ მოდერნიზტებამდე ორი დეკადით ადრე უკვე ვლინდება ის მთავარი მახასიათებლები რაც შემდგომ მოდერნიზმს გასდევს. რაც კრიტიკოსებს აფიქრებინებს რომ კონრადი მოდერნიზმის ერთერთი მთავარი წინამორბედაა. მოდერნიზმისთვის აგრერიგად დამახასიათებელი მითოსი, კერძოდ კი, ალუზიები მითთან მრავლად გვხვდება ჯოზეფ კონრადის შემოქმედებაში, რის წარმოჩინებასაც შევეცდებით ამ ნაშრომში.

მწერლის რიგით მესამე 1897 წელს გამოქვეყნებულ რომანში „ნარცისის“ ნეგრი“ უკვე სათაურშივე გვხვდება მითოსის ელემენტი. ნარცისის მითოლოგიურ სიუჟეტს ჩვენ ოვიდიუსის „მეტარმოფოზებში“ ვეცნობით. ნარცისი ქედმაღლურად უარყოფს ნიმფა ექოს სიყვარულს, რადგან თავის თავზეა შეყვარებული. ნიმფა ექო კლდედ იქცევა და მხოლოდ ხმას გამოსცემს. ხოლო ნარცისი ღმერთებმა იმით დასაჯეს რომ საკუთარი თავის გარდა არავის სიყვარული შეძლებოდა. როცა ნარცისი თავის ანარეკლს დაინახავს წყაროში, შეუყვარდება, თუმცა იტანჯება იმით რომ ვერ ეხება და საბოლოოდ სულს დაღვეს.

კონრადის ნაწარმოებში არ ხდება ოვიდიუსის მითოლოგიური სიუჟეტის ცალსახა და შესამჩნევი პაროდირება. თუმცა, თავად ის ფაქტი, რომ გემს „ნარცისი“ ჰქვია შემთხვევითი არ გახლავთ.

საგულისხმოა რომ ნარცისი კონრადთან სავაჭრო გემს ეწოდება, რომელიც ბომბეიდან ლონდონისკენ მიემართება. მთელი ნაწარმოების სიუჟეტიც სწორედ ამ გემზე იშლება. გემი „ნარცისის“ კონრადთან ერთგვარი მიკროკოსმოსია, იგი შეიძლება ინგლი-

სური ან თუნდაც ევროპული ცივილიზაციის სიმბოლოდაც აღვიქვათ. ამაზე თანხმდებიან კრიტიკოსები, ალბერტ გერარდი და დონალდ ტორჩიანა.

ალბერტ გერარდი თავის სტატიაში „ნარცისის“ ნეგრი“ წერს: „ამგვარად ინგლისიც თავისთავად არის წარმოსახული როგორც დიდი გემი“ (კიმბროუ 1979: 221).

ხოლო დონალდ ტორჩიანა თავის ესეში: „მითი, სარკე და მიტროპოლისი“ ამბობს: „სიბნელე რითაც გემი არის მონუსხული შეიძლება იყოს ინგლისის მომაკვდავი კულტურა, ანუ როგორც კონრადი სასტიკად გვაფრთხილებს ამის შესახებ „ნარცისის“ ნეგრში“ (კიმბროუ 1979: 276).

განსხვავებით ოვიდიუსის ნარცისისა, კონრადის „ნარცისი“ გადაურჩება სიკვდილს, თუმცა გამოივლის საშინელ შტორმს. ეს შტორმი შეიძლება მომავალი პირველი და მეორე მსოფლიო ომების წინასწარმეტყველებად გაისმას მკითხველისთვის.

ანტიკურობისა და თანამედროვეობის დაპირისპირება, რაზეც საუბრობს თ.ს. ელიოტი ზემოთმოყვანილ სტატიაში, კონრადთან თვალშისაცემია. კონრადის „ნარცისის“ ნეგრში“ გვხვდება ალუზია ჰომეროსის „ოდისევსთან“. ზედაპირულ დონეზე ამ ნაწარმოებებს რათქმაუნდა აკავშირებს ის რომ ორივეგან აღწერილია ხიფათით სავსე მოგზაურობა გემით.

„ნარცისის“ ნეგრის“ მესამე თავში, როცა შტორმი დაატყდება გემს, ყველაზე გამოცდილი მეზღვაური და გემის მესაჭე სინგლტონი ამბობს, რომ „ცუდია იყო განრისხებული ციურ ქარებზე“ (კონრადი 1975: 32).

ხოლო „ოდისეას“ მეხუთე თავში ვკითხულობთ: „სწორედ ამ დროს ეთიოპელთაგან ბრუნდებოდა მიწისმრყეველი პოსეიდონი... განრისხებულმა ღმერთმა მძვინვარედ შეარხია თავი და გულში იზრახა: ვაჰ, ჩემო თავო! სანამ ეთიოპიელთა ქვეყანას ვიყავ, ჰგავს ოდისევსის ხსნა გადაუწყვეტიათ ღმერთებს. უკვე ახლოსაა ფეაკელთა მიწა, სადაც ბედისწერის განგებით დასრულდება მისი ხიფათით სავსე მოგზაურობა. მაგრამ, თუ ღმერთი მქვია, კიდევ გავაძღებ ზღვის მლაშე წყლით! და ზღვათა უფალმა რისხვით დაჰკრა სამკაპი ზღვის ფსკერს, შავი ღრუბლებით მოგრაგნა ზეცა ოდისევსის თავზე და ოთხივე კუთხით ავადმსტვინავი ქარები დაასია“ (ჰომეროსი 2013: 67).¹

1 თარგმანი ზურაბ კიკნაძის და თამაზ ჩხენკელისა.

„ციური ქარები“ რითაც, ასე ემუქრება გემის მზარეული მეზღვაურებს, ცხადია მიანიშნებს ქარების არა მატერიალურ არამედ მეტაფიზიკურ წარმოშობაზე. ამგვარად, გასაგები ხდება რომ შტორმი რაც „ნარცისს“ თავს დაატყდა ღვთის რისხვა იყო. ზუსტად ასევე განრისხებული პოსეიდონი ქარებს დაასვეს ოდისევსს, რომელიც მხოლოდ ათენას წყალობით მოახერხებს გადარჩენას.

საგულისხმოა, რომ გემ „ნარცისს“ ღრმადმორწმუნე მზარეული სწორედ ღვთის რისხვის შესახებ აფრთხილებდა მეზღვაურებს. ოღონდ თუ ანტიკურ „ოდისეაში“ პოსეიდონის რისხვა ოდისევსის მიმართ არ არის განპირობებული ეთიკური ანუ მორალური ფაქტორით, „ნარცისს“ ნეგრში“ მზარეულის თვალთახედვით ღვთის რისხვა განპირობებულია მეზღვაურთა „ცოდვიანობით“, მათ მიერ ქრისტიანული მცნებების დარღვევით.

რაც შეეხება კონრადის მთავარ შედევრად მიჩნეულ „წყვიდადის გულს“, აქაც მრავლად გვხვდება პარალელები ანტიკურობასა და თანამედროვეობას შორის. ნაწარმოების მთხრობელი მარლოუ რომელიც იმდროინდელი ბრიტანეთის კოლონიზირებულ აფრიკაში მიემგზავრება ამბობს: „მე ვფიქრობდი ძველ დროებაზე, როცა რომაელები პირველად მოვიდნენ აქ¹ ცხრამეტი საუკუნის წინ... წარმოიდგინე რას გრძნობდა ხმელთაშუა ზღვის მშვენიერი ტერიემის მეთაური, რომელსაც უბრძანეს უეცრად რომ წასულიყო ჩრდილოეთში... წარმოიდგინე ის აქ სამყაროს დასალიერში, ზღვა – ტყვიისფერი, ცა – კვამლისფერი, ... თავთხელი, ჭაობები, ტყეები, ველურები – ცოტა რამ რაც გამოადგება ცივილიზებულ კაცს საქმელად. არაფერი გარდა ტემზის წყლისა დასაღევად. არც ფალერნიული ღვინო არის აქ. ვერც ნაპირზე გადახვალ. აქა იქ სამხედრო ბანაკები ჩაკარგული უდაბურ ადგილებში...“ (კონრადი 1995: 6).

ზუსტად ასეთივე ეპითეტებით არის შემკული აფრიკა „წყვიდადის გულში“, ის დახატულია როგორც უდაბური ადგილი, ველურებით დასახლებული და წყვიდადში ჩაფლული. აი ასეთივე შეიძლება ყოფილიყო ბრიტანეთი იმ დროს რომაელთა თვალში.

ბრიტანულ და რომაულ ცივილიზაციებს შორის პარალელის გავლებით კონრადი აჩვენებს თუ როგორი ციკლური ხასი-

1 იგულისხმება ბრიტანეთის ნახევარკუნძულზე რომაელთა ექსპედიცია.

ათი გააჩნიათ იმპერიებს, იმპერიულ დომინაციას. ეს ერთგვარი განმეორებადი ისტორიული პროცესია, რომელიც შედგება იმპერიის დაბადებით, მისი ზენიტში ასვლით და გარდაცვალებით.

„წყვედიადის გულში“ მითოსური რემინისცენციები თუ ალუზიები მხოლოდ ამით არ ამოიწურება.

როგორც ნაწარმოებიდან ვიცით, მარლოუს დეიდამისის დახმარებითა და შუამავლობით ერთ-ერთი ინგლისური სავაჭრო კომპანია დაიქირავებს. კომპანიის ხელმძღვანელებთან გასაუბრებაზე მისულ მარლოუს კარებთან ორი საკმაოდ უცნაური ქალი დახვდება. ერთ მსუქანი მეორე კი გამხდარი, რომელიც ზის სკამზე და ქსოვს შავ მატყლის ძაფს. წიგნში კვითხულობთ: „მე გავძვერი ერთერთ ნაპრალში, ავედი ხის მოუჩუქურთმებელი კიბით, რომელიც უდაბნოსავით გამომშრალიყო და შევაბიჯე პირველივე კარში რომელიც შემხვდა. ორი ქალი, ერთი მსუქანი მეორე კი გამხდარი იჯდა ჩალის საფარიან სკამზე და ქსოვდა შავ მატყლს. ახალგაზრდა ქალი წამოდგა და ჩემსკენ გამოემართა თვალეზღახრილი ისე რომ ქსოვა არ შეუწყვეტია“ (კონრადი 1995: 11).

ამ აბზაცში ჩაქსოვილია მითოსური ალუზიები. პირველ რიგში ორი ქალი, რომელთაგანაც ერთი ქსოვს, შეიძლება ითქვას რომ არის ალუზია ძველი საბერძნეთის ბედისწერის ქალღმერთების, რომელსაც ჩვენ ვიცნობთ მოირას სახელით. მოირა აერთიანებს სამ ქალღმერთს – კლოთოს, ლაქეზისსა და ატროპოსს. აქედან კლოთოს თითისტარი უჭირავს ხელში და ძაფს ქსოვს, ხოლო ლაქეზისი მას გლობუსზე ახვევს. აი ასე განსაზღვრავდნენ მოირები არამხოლოდ ადამიანთა არამედ თვით ღმერთების ბედსაც. მარლოუს აფრიკის შუაგულში გამგზავრების ბედი, სწორედ ამ ეპიზოდში წყდება, კონრადი მიგვანიშნებს რომ როგორც ძველი ბერძენი მოირები განსაზღვრავდნენ ეპოსის გმირთა ბედს, სწორედ ასევე განსაზღვრავენ 19-ე საუკუნის ინგლისურ სავაჭრო კომპანიაში ადამიანთა ბედ-იღბალს. აქ კონრადი გვთავაზობს შემდგომში მოდერნისტებისთვის ძლიერ დამახასიათებელ ანტიკური მითოსის პაროდიას.

ამასთან ერთად ეს აბზაცი გახლავთ ალუზია ვერგილიუსის „ენეიდასთან“, სადაც წინასწარმეტყველი სიბილა იცავს იმ ქვესკნელის, ჰადესის კარს, რომელშიც ენეასი ეშვება.

„წყვდიადის გულის“ მთავარი პესონაჟია კურცი. იგი პროტოტიპია 19-ე საუკუნის ბრიტანელი კოლონიზატორების, რომლებიც ქრისტიანობისა და ცივილიზაციის გავრცელების სახელით ჩადიდნენ აფრიკის კონტინენტზე და იქაური მოსახლეობის საშინელ ექსპლუატაციას ეწეოდნენ. კურცი ნაწარმოებში აფრიკელთა ბელადად იქცევა და სპილოს ძვლის ექსპორტს ეწევა. იგი შეიძლება ითქვას რომ კონკისტადორის არქეტეპული სახეა. კურცი ვირგილიუსის ენეასის მსგავსად ცდილობს მოიპოვოს ძალაუფლება. ოღონდ ქალაქის აშენების ნაცვლად, როგორც ვიცით ენეასი რომს დაარსებს, კურცს მხოლოდ განადგურება მოაქვს აფრიკისთვის. საბოლოო ჯამში კურცი კვდება არამხოლოდ ფიზიკურად არამედ ის მორალურადაც ნადგურდება, რისი შედეგიც არის მისი შემახილი: „საშინელება, საშინელება!“ (კონრადი 1995: 91).

ანტიკურობასთან დაპირისპირებით, კერძოდ კურცისა და ენეასის შეპირისპირებით, კონრადი იძლევა მოდერნისტებისთვის ნაცნობ ეფექტს. მართლაც, სისასტიკე, ძალმომრეობა და მორალური დაცემა ადამიანისა რომელიც ასახულია „წყვდიადის გულში“ თავისი ტრაგიზმით კავშირს პოულობს ანტიკურ ეპოსთან.

ვერგილიუსის „ენეიდა“ ერთერთი სტრუქტურული ელემენტია „წყვდიადის გულისა“ იმგვარად როგორც ჰომეროსის „ოდისეა“ გახლავთ ერთერთი მთავარი ხაზი ჯოისის „ულისეში“. „წყვდიადის გულის“ დასასრულს, „კონკისტადორი“ კურცი კვდება. ხოლო მარლოუ ბრუნდება ევროპაში, სადაც ის მოძებნის კურცის საცოლეს, რათა შეატყობინოს კურცის გარდაცვალების ამბავი. კონრადი მარლოუს შეხვედრას კურცის საცოლესთან ამგვარად აღწერს: „სიცოცხლის ბოლომდე მემახსოვრება ეს ტრაგიკული და ასე ნაცნობი აჩრდილი, რომელიც მოჰგავდა სხვა ასევე ტრაგიკულ ქალს, რომელიც მორთული იყო უძლური თილისმებით, და აპყრობილი ჰქონდა შიშველი მუქი მკლავები აგიზგიგიზებულ ჯოჯოხეთის ნაკადულზე, წყვდიადის ნაკადულზე“ (კონრადი 1995: 92).

ჯოჯოხეთური წყვიადის ნაკადულთან ხელაპყრობილი კურცის საცოლის ხატი გახლავთ ალუზია ვერგილიუსის „ენეიდის“ მეექვსე წიგნის 314 სტრიქონისა სადაც ვკითხულობთ: „ასე მრავალნი იყვნენ, ქარონს ევედრებოდნენ, მიესწრაფოდნენ

გაღმა გასვლას ხელაპყრობილნი“¹ (ვერგილიუსი 2013: 142). თუ გავითვალისწინებთ რომ ქარონს ადამიანთა სულები მდინარე აქერონზე გადაჰყავდა, მივხვდებით რომ ჯოჯოხეთური წყვი-ადის ნაკადული ეს იგივე ჰადესის სამეფოს მდინარეა. კურცი ენეასის პაროდიაა, ხოლო მისი ცოლი კი დიდოსი.

„წყვიდადის გულში“ ასევე გვხვდება ალუზიები ბუდისტურ მითოსთან. საგულისხმოა თუ როგორ აღწერს კონრადი მარლოუს:

„იფიქრეთ, დაიწყო მან თავიდან, ასწია ერთი მხარი, ხელისგული გაშლილი ჰქონდა, ისე რომ ფეხებმოკეცილს, მას მიღებული ჰქონდა ბუდას პოზა რომელიც ქადაგებს ევროპულ ტანსაცმელში ლოტუსის ყვავილის გარეშე“ (კონრადი 1995: 7).

ბუდისტურ მითოსში ლოტუსის ყვავილი ღრმა სიმბოლიკითაა დატვირთული. ეს ყვავილი აღნიშნავს სულიერ წყალობას, სიწმინდეს, სინათლეს. მარლოუს ბუდისტური პოზა ერთი მხრივ შეიძლება გავიაზროთ როგორც უბრალო, ზედაპირული დამთხვევა. თუმცა მეორესმხრივ აქ ირონიაც არის ჩადებული, რადგან დასავლელ მარლოუს ბუდას პოზა აქვს მიღებული ოღონდ ის „სიწმინდე“ რაც გააჩნია ლოტუსის ყვავილს, რომელთან ერთად ხშირად გამოსახავდნენ ბუდას, მას არ აქვს.

ჩვენ შევეცადეთ წარმოგვეჩინა მითოსური ალუზიები კონრადის ორ რომანში. როგორც კვლევამ აჩვენა კონრადი მიმართავს მითოსს იმისთვის რომ გამოავლინოს თავისი თანამედროვეობის დეგრადაცია და დეკადენტურობა. „წყვიდადის გულის“, ისევე როგორც „ნარცისის“ ნეგრის“ გმირები ხელახლა გადიან იმ გზას რაც გაიარეს ანტიკურმა გმირებმა, ოღონდ იმ განსხვავებით რომ მათ ნაკლებად ახასიათებთ ის ფიზიკური თუ სულიერი სიძლიერე, რითაც გამოირჩეოდნენ ანტიკური ეპოსის გმირები.

ხოლო, ხშირ შემთხვევაში ანტიკური ეპოქა და თანამედროვეობა კონრადთან პარალელში მოიაზრება, როგორც ერთი და იგივე ბედის მქონე, იქნება ეს რომის იმპერია თუ ბრიტანეთის მეცხრამეტე საუკუნის იმპერია, მათი აღზევება და დაღმასვლა, თუ ზოგადად ადამიანური სისუსტეებისა და სიმახინჯის აღწერა, რაც არსებობდა როგორც ანტიკურობაში ისევე თანამედროვეობაში.

1 თარგმანი რომან მიმინოშვილისა.

დამოწმებანი

ელიოტი 1950: Eliot, T. S. *Selected Essays*. New ed. New York: Harcourt, Brace, 1950.

ვერგილიუსი 2013: ვერგილიუსი. *ენეიდა*. თბილისი: ბაკურ სულაკაური გამომცემლობა, 2013.

კიმბროუ 1979: Kimbrough, R. *The Nigger of the "Narcissus": An Authoritative Text, Backgrounds and Sources, Reviews and Criticism*. New York: Norton, 1979.

კონრადი 1975: Conrad, J. *The nigger of the Narcissus: And other tales*. London: Oxford Univ. Press.1975.

კონრადი 1995: Conrad, J. *The Heart of Darkness*. London: Dent, 1995.

ჰომეროსი 2013: ჰომეროსი. *ოდისეა*. თბილისი: ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა, 2013.

Nino Gambashidze

Vakhtang Nozadze

Georgia, Tbilisi

V. Sarajishvili Tbilisi State Conservatoire and Georgian Association of Analytical Psychology

Georgian Majical Fairy Tail and the Psychology of Initiation

The study is based on the interdisciplinary approach of the issue. We believe that the hero of the magical fairy-tale undergoes the process of initiation. The study of the mythological, ethnological, religious, psychological aspects of this rite of passage showed that this kind of fairy-tales from the psychological perspective reflect a process of initiation of both man and woman. A child who listens to a fairy tale or myth through identification with a hero is subjected to an imaginary, symbolic initiation, which significantly helps the development of child and prepares him for future initiation.

Kye words: Fairy-tale, initiation, psychology, COVID-19.